

SZABOLCSI TISZA-VIDÉK

TÁRSADALMI HETILAP,
SZABOLCS-VÁRMEGYE ÉS TISZA-LÖKI JÁRÁSÁNAK KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tisza-Lök, Korontó-utca 118. szám.

Közlemények a szerkesztőségbe, előfizetések, hirdetések a kiadóhivatalba
ezimzandók.

Kéziratokat nem adunk vissza; névtelen leveleket nem fogadunk el.

A szerkesztésért felelős:

HÉRY GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 korona. — Fél évre 6 korona. — Negyedévre 3 korona.
Egyes példány 24 fillér.

Apró hirdetésekben

négy hasábos petit sor a nyitlívben és reklamáknál
1 korona, a hirdetésekénél 20 fillér.

Tisza-Lök, 1901. augusztus 18.

Országos mozgalom indult meg a kisiparosok érdekében. Egy lelkes főúr: Szapáry Pál gróf, úgy látszik, életcéllé tette ki, hogy fellendíti a kisipart és ez által biztosítja a kisipart üzők létét.

Budapesten egy központi irodát szervezett és onnan kiindulva, az egész ország bevonásával akar kihatni a kisipart üzők összességére, keresve a módot arra nézve, hogy azok kellő munkát kapjanak; másrészt oda akar hatni, hogyha azok tömeges munkát vállalnak, azt el is tudják készíteni; e célból anyagilag is akar azok segítségére lenni. E nagy munkájában támogatva mellette állnak Pázmány Dénes és Pongrácz Béla, mindketten kipróbált erők és nagytehetségű férfiak.

Igen üdvös és hazafias vállalkozás, hanem, hogy sikerülni fog-e ezen sisis-fusi munka, azt nem tudjuk. Semmi esetre sem fog e lelkes főúr és társain mulni, ha az nem oly kimenetelű lesz, mint tervezik és óhajtják; habár a kormány szegedelmükre lesz, mégis aggodalmaink vannak e felett és pedig azért, mert a kisiparosok legnagyobb része önmaga is oka a pangásnak, azoknak csak elenyésző kis része áll feladata magaslatán, a legtöbbnek csak kontárkodnak, minden készütség nélkül, holott az ipartüző nemzeteknél a kisiparos izlés és csin dolgában nagyon felülmúlja a nagy gyári ipart. Igaz, hogy még mester korában is a műipar esti előadásait látogatta, figyel és tanul.

Nálunk, ha az inas felszabadul, első és legsürgősebb dolga pipát szerezni és azzal megmutatni társainak, hogy ő most már valami, pedig jórésztben mesterségének még alapelemeit sem ismeri.

Az estéket nem tanulásra, hanem séta- és mulatozásra használja, holott épp azon időben kellene leginkább tanulnia, mert elméje még ifju és fogékony.

Egyik legfőbb bajunk továbbá, hogy iparosaink nagyrésze csak a legvásottabb gyerekekből kerül ki, mert ha a fiu nem tanul az iskolában és egyébként is rakoncátlan, a szülő azzal ijeszti, hogy inasnak adja és a legtöbbször ugyanis történik; a szülő megújja a gyerek pajkosságát és inasnak adja. Ott azután hasonló pajtásokra talál.

Ily természetű alappal birnak a mai ifju iparosaink kevés kivétellel, és így nem csodálkozhatunk azon, hogy az ifju iparosaink züllésnek indulnak, mesterségüket nem értik, társadalmi műveltségük nincsen. Dolgozik, mert kénytelen vele, de nem szeretetből, nem kedvvel, s ez meglátszik munkáján.

Az idősebb iparosok közt van a legtöbb baj, mert ezek családok és így egy helyett egész család nyomorog.

Tekintsünk végig ezeken és látni fogjuk, hogy e bajok forrása önmagukban rejlik, mert rendszerint ezek is bírtak egy kis házzal, műhelylyel, de férfi koruk delén a helyett, hogy becsületes iparuk után láttak volna, korcsmázta, kártyáztak, keveset dolgoztak; így

lassankint iparukat elhanyagolták, részben más dolgokkal foglalkoztak, a munkától elszoktak és beállt a nyomor, a züllés. Mostanában ezrével vannak az ily züllött kisiparosok és ezek jajgatnak leginkább, pedig hát magukba szállva, csak magukat okolhatnák.

Járjuk sorba a vidéki kisiparosokat s látni fogjuk, hogy a józan, a körültekintő és szorgalmas iparosnak van elegendő munkája, így tisztességes megélhetése és segélyre nem szorul.

Nem mondjuk, hogy a sok ezer és ezer elszegényedett iparos között nem találkozik olyan, ki önhibáján kívül jutott szomorú sorsra, de ezek felette kis számban vannak. Hogy már most a saját hibája folytán tönkrement, nagy számban lévő kisiparosokat újra felsegítsük, bizony az tul fogja haladni anyagi erőnket.

Valószínűleg úgy járunk ezzel, mint Franciaország járt azon tervével, hogy az egyes szegényebb családok haton tül számát államköltségen nevelteti fel és teszi a francia nemzet hasznos polgárává. Azonban csakhamar tapasztalniok kellett, hogy a haton tül szültek oly nagy számban vannak, hogy azok felneveltetésének költségeit még a gazdag és nagy francia nemzet sem képes államköltségen eszközölni és így e szép és nemes elhatározást abba kellett hagyni.

Kisiparunk fellendülését szerintünk nagyon is előlrol kell kezdenünk. Első sorban a szülők ne állítsák a gyermek szemé elé az iparosságot ijesztő példának, hanem értessek meg még gyermekkorukban, hogy az iparnak arany az alapja; végeztessenek velük 3-4 középiskolát, hogy helyesen írni, jól számolni és rajzolni tudjanak. A családban nevelődve, jobb és szelidebb szokásokat sajátítsanak el és így adják valamely mesterségre s biztosak lehetnek benne, hogy gyermekeik nem fognak elzúlni. Ez által meg fog teremni a művelt és elégedett iparos osztály, mely azután nem szorul sem állami, sem egyéb segélyre.

Figyelmünket tehát nem annyira a mostani, mint inkább a jövő generációra kell fordítanunk és ha ezt helyesen irányítjuk, 10-15 év múlva lesz intelligens iparos osztályunk és ennek lesz megélhetési alapja.

A jelenben élő kontárok pedig lassan kihálnak, ezek helyét elfoglalják foglalni az új idők emberei, kik magukkal hozzák a tudást, az intelligenciát.

Egyébiránt: vederemo.

Hh.

A vérvád bolygó zsidója.

Régente a nép életében nagy szerepet játszott a „garabonczás diák.” Ha egy toprongyos alak kéregetés céljából megjelent a tanyákon s véletlenségből zivatar, vagy fergeteg támadt, általános volt a hiedelem, hogy az illető vándor nem lehetett más, mint a garabonczás diák és ez hozta rájuk a veszedelmet. Jaj volt aztán annak, ha az utána iramodtak elcsipték, mert össze-viszsa, nem ritkán agyonverték. Ma

már a legegyszerűbb népfia is elmosolyodik, ha véletlenül egy-egy vén anyóka előhozakodik a garabonczás diákkal s azt mondja: „Mese az, néni.” Azonban a népbolondítók faja sohasem hal ki, legfeljebb más mezbe öltözik, tovább el és garázdalkodik.

Korunk garabonczás diákja a vérvád. Hol itt, hol ott kerekedik fel az utóbbi időkben az a hír, hogy zsidók keresztény véret akarják venni s e híresztelések alapján aztán a nép műveltebb része üldözöbe is veszi a meggyanusított zsidókat és szerencse, hogy ily alkalommal még nem történt emberhalál.

Ha végigtekintünk a zsidók vallásos életén, ha megfigyeljük azoknak gyermekeik, s a gyermekeknek szülők iránti önfeláldozó szeretetét, abszurdumnak tartjuk a vérvád gondolatát, embertelen dolognak annak híresztelését.

Emberekröl, kik Istenben hisznek, kik emberszeretettel gyakorolnak, nem tehető fel, hogy más ember gyermekének életére, véreire törjenek, vagy arra szomjazzanak. Azt tartják egyesek, hogy a zsidóság vallása nem csak nem tiltja, hanem még is engedi ezt. A zsidók Mózes vallását követik, már pedig Mózes Krisztus Urunk előtt 3000 évvel írta meg törvényeit s így világos, hogy azokban keresztény vérontásról nem lehet szó.

A vérvád meséje csak lelketlen kufárok eszmeszüllöttje, kik önző céljaik előmozdítására iparkodnak felhasználni ezen, a legsötétebb korszakra emlékeztető ostobaságokat és kizárólag a hiszékenyek elámitását célozza.

A vendég és a korcsmáros.

Folyó hó 11-én Tisza-Dadán, a Krámer-fele vendéglőben este a fiatalság táncmulatságot rendezett. A bál jökekv s pajkos vidámsággal a hajnali órákig eltartott, akkor azonban a mezei munka már rájuk várva — tora szólította őket. Fodor István azonban meggondolta, hogy csak ezután jön a java. Az ő mulatásának vége a vendéglősnek összeverésével végződött, s mikor a szerencsétlen korcsmáros az üteket nem bírta, a saját lakásáról kénytelen volt elszaladni s a községházáig a megvadult paraszt folyton szitkolt és ütlegekkel kergette. A vendéglős az esetröl jelentést tett a bíróságnál.

A fiuk boszuja apjukért.

Valamikor régen, még gyermekkorában megígérte a Tisza-Dobon lakó Morvai 3 fiutestvér annak a két embernek, kik az ő atyjukat megölték, hogyha majd felnőnek, leszámolnak velök mindörökre az atyjuk haláláért. A legidősebb most katona, pár napi szabadságot kapott századától s hazajött. Idehaza aztán a két öccsével már elérkezettnek látták a számadás órájának eljöttét. És a három testvér a két ember halálával kegyetlenül megboszulta atyjok meggyilkoltatását, megölvén mind a kettőt.

Nyilt-tér.

Tisztelt szerkesztőség! Megmagyarázhatatlan az érdekelt köröknek tepsedő közönye egy mindenki által bitangnak ösmert, rovott múltú ember szabadon garázdalkodható vétkei üzelmeivel szemben. Hogy ezen közönyösség a benuit tehetetlenség megtestesülése, az alább leirt esemény eléggé igazolja. Van városunknak egy minden emberi érzésből kivetkőzött lakója, kinek neve az ügyesség vendéglőkönyvében különféle — eddig meg nem engedett sport ágazatok rendszeres gyakorlásáért — igen gyakran előfordul. Ez a vad állat, mikor atyjának, mikor anyjának, mikor más kizemelt áldozatának esik neki, azt, ha sikerül, jól helyben hagyja s azzal, mint a ki dolgát jól végezte, nyugodtan tovább áll,

gondolja, 1-2 nap nem a világ, kiszabadulok s kezdem az operációt embertársaim bören újra. Pedig, amint értesülünk, valami befött lopásért, közcsend elleni kihágásért, továbbá hivatalos közegnek tetteleges bántalmazásáért még mai napig is elintézetlen ügye van a bíróságnál. Szavahihető egyének állítása szerint már napokkal ezelőtt az utczán több embernek kijelentette, hogy Héry szerkesztőt alkalom adtán kinyújtja. Az alkalom nem késett sokáig. E hó 10-én este, midőn nevezett szerkesztő sétára indult — utána lesett, s nyomon követte. Egyik háznak az utczára nyíló ablaka előtt azonban a szerkesztő megállott s csak 10 óra előtt néhány percczel indult el azzal a szándékkal, hogy haza megy. Ez idő alatt kétszer ment el közvetlen mellette s aztán a falhoz húzódva, lesett, hallgatódzott türelmesen s mikor a nevezett uriember lakása felé megy, észre veszi, hogy egy alak már többször megközelítette s most ismét utána halad. Lelkiismerete rendben lévén, — de meg e vadállat volt az, kivel legkevésbébbet törődött — szokása szerint lassan füttyülve haladt előre.

Egyszer csak, midőn a kaszinóval szemben lévő zugutczába bekanyarodik, mellette terem a hivatalban kiserő s izgatott hangor: megszólal: „Egy szavam vána az urhoz.” A szerkesztő megáll szembe vele s kérdé: „Mi lenne az?” Gondolkozik egy keveset, s aztán mint egy bestia tigris, áldozatára veté magát, bemélyesztve karmait annak torkába. Az így megrohant szerkesztőt meglepetéséből torkának szorongatása hamar magához téríté s elég nyomós okok bizonyították a helyzet komolyságát. Megfogja merénylőjének mellén a kabátját, másik kezével fölemeli sétabóját, de még mielőtt használhatta volna, e, gyilkos szándéku bestia megragadta s hosszas dula-kodás és rángatózás után kezeik között darabokra törve földre hullott. A merénylő pedig elszaladt. Ezzel azonban a meghiusult gyilkossági tervnek csak első fölvonása játszódtott le, mert midőn a szerkesztő hangos elmékedések között elesett kalapját kereste, a visszahúzódt s elszaladt főhős most már hátulról támadott, és oly örült erővel, hogy mindketten a földre zuhantak s most fekre kezdődött az operáció — egy hang nélkül. A mint így fetrengenek a földön, szerkesztő a zuhanás következtében lábára és karjára kapott érzékeny ütekek által zibbadt tagjaiban — a majdnem negyedóraig tartó küzdelem alatt — már gyöngülni érte erejét; de meg az agyonkéselés kellemetlen érzéseitől is megmenekülő, kiáltott egyet, hogy „gyilkos!” mire többen az alig 20-25 lépés távolságra állók oda szaladtak, a vért szomjazó bestia azonban hihetetlen gyorsasággal kerekelt oldott.

Egy a végjelenetnél odaérkezett szemtanú.

Őskori várost fedeztek fel Kaliforniában, az indiánok által lakott Durang és Farmington között. A romokból itelve a város a történelmi idők előtti őskorból való. A kiásott paloták között az egyikben állítólag több mint ezer helyiség van, melyek közül néhány igen jó karban maradt fenn. Egy köből épült kastélyban több mint száz, egymástól elválasztott lakosztályt és ezekben pompás fa- és egyéb anyagokból készült tárgyakat találtak.

Magyar ünnep Oláhország fővárosában.

Az oláhországi fővárosban, Bukarestben élő magyar honfitársaink által alakított „Szent-István király egyesület”, a magyar nemzet nagyszentjének ünnepét Bukarestben is meg fogja ünnepelni. Délelőtt ünnepi szentmise és magyar, hazafias egyházi szónoklat lesz, este pedig, a magyar társulat termeiben hangverseny. Az egyesület dalköre a „Hymnusz”-t énekli, a műkedvelők pedig a „Vöröshaju” című színművet adják elő. A műkedvelői előadást este társas vacsora fogja követni. Dicséretre méltó példa külföldön élő honfitársainktól, vajha a külföld minden székes-fővárosában úgy ápolnák a nemzeti érzelmeket ott élő honfitársaink, mint ápolják azt az Oláhországba elszakadtak, akik ott sem feledik el, hogy mivel tartoznak szülőhazájuknak: Magyarországnak!

Az árvaszékek reformálása.

Tudva van, s lapunk kellek foglalkozott már a miniszterelnöknek, mint belügyminiszternek azon kitűzött céljával, mely a megyei közpénztárakat és árvapénztárakat, mint megyei intézményeket megszünteti és azokat államosítani fogja.

A miniszter azonban még itt nem állapodik meg, hanem a pénztárak államosítása után az árvaszékeket is reformálni akarja.

E célból a belügyminiszteriumot vezető miniszterelnök a nagyobb vidéki városok hatóságaihoz felhívást intézett az iránt, hogy az árvaszéki ügykezelésre, valamint az árvapénzek mikénti kezelésére vonatkozó nyomtatványok mintáit, úgy a különböző pénzek kezelésére használatban lévő kimutatások egy-egy példányát mutassák be haladéktalanul a belügyminiszteriumhoz. Ezeknek az alapján szándékozik aztán a belügyi kormány az árvaszékek reformálásának nagy munkáját elővenni.

A belügyi kormányzat eme rendelkezése ismét arról győzi meg a magyar közönséget, hogy elérkezett az az idő, melyet a mi lapunk már ismételt hangszólyozott, és hangsúlyozni fog mindaddig; míg a szállóige testté nem válik, — elérkezett az az idő, amikor az összes közigazgatást államosítani kell az államnak; államosítani kell már csak azért is, hogy a kormányzat egyöntetűvé legyen, de kell azért főleg, mert az államban külön állam nem tartható fenn, már pedig, a közigazgatási ágazat, az állam kezelt minden más ágazattól távol áll, és a vármegyék választásától vannak függővé téve, — valóságos külön államot képez az államban, ezt az állapotot pedig tovább fenntartani, a kormányzat menetének megzavarása nélkül nem lehet, s nem volna sem czélszerű, sem pedig kívánatos, tehát államosítani kell minél előbb a közigazgatást és pedig annak minden ágazatát kivétel nélkül.

De ha a közigazgatás államosítása most már ki lesz mondva, nem lehet az árvaszéket sem, mint megyei vagy városi intézményt továbbra fenntartani, ezt is államosítani kell, mert csak úgy és akkor lehet remélni egy egyöntetű állami kormányzatot, ha a kormányzatnak minden ágazata s így az árvaszékek is államosítandók.

És nem is lehet valami nagyobb ellentétet elképzelni, mint lenne az, ha a közigazgatás minden többi ágazata államosítottak s az árvaszékek meghagyatnának jelenlegi állapotaikban; mert ha szükséges az állami főfelügyelet a közigazgatás egyéb ágazataival, — ami hogy szükséges már eléggé be van bizonyítva, és az eléggé nyílt dolog, minden higgadtan gondolkodó ember előtt, — akkor magából a

dolog természetéből folyik az, hogy a közigazgatás államosításánál az árvaszékek is államosítottassanak.

Nem hiszünk, hogy tévednénk akkor, amidőn abban a reményben ringatjuk magunkat, hogy a belügyminiszterium fentebb említett rendeletében, mely egyelőre csak reformról beszél, a háttérben már az árvaszékeknek államosítása is bentfoglaltatik, mert azt elképzelni sem lehet, hogy állandó reform czéloztatnék, államosítás utógondolata nélkül, s ez a reform csak előkészület lesz az államosításhoz. Ez a mi erős meggyőződésünk és nem hiszünk, hogy csalódnunk fogunk.

— a — s.

A koldus-ügy.

Lapunk egyik előző számában már adtunk hírt arról, hogy a belügyminiszteriumot vezető Széll Kálmán rendeletet adott ki a vármegyéknek, valamint az ország összes városainak az iránt, hogy írják össze és jelenték be, hány mindenkorra ellátott engedélyű, és hány ideiglenes engedélyvel bíró koldus van területükön.

Több városból most az a jelentés érkezett be a belügyminiszteriumhoz, hogy a város területén „teljes koldulási szabadság” van.

A belügyminiszter e jelentések folytán szigorú rendeletet menesztett a hatóságokhoz, azon meghagyással, hogy: „ez az állapot azonnal megszüntetendő”, vagyis hogy az engedély nélküli koldulás tilos, és a koldulás mindenütt csak hatósági engedéllyel gyakorolható.

Bizony, bizony, ha valaki mondta volna, hogy ily ázsiai állapotok is vannak hazánkban, vagy éppen nem adtunk volna hitelt szavainak, vagy legfeljebb tréfának véve azt, mosolyogtunk volna felette. Amde hivatalos jelentések tanúsítják, hogy ily állapotok csakugyan vannak hazánkban, s a koldusok száza és száza jár-ke a vidéken minden engedély nélkül és természetesen minden felügyelet hiányával; e hivatalos jelentésnek tehát akarva, nem akarva, hitelt kell adnunk, s társadalmi szempontból hozzá kell szólnunk a „koldus-ügy”-höz.

A koldulás manapság csaknem iparrá vált, és pedig oly iparrá, mely a közönségnek nemcsak, hogy nem nyújt semmiféle munkát, hanem ellenkezőleg, azt zsarolja, kizsákmányolja; pedig minden iparág hatósági engedéllyel van kötvé; miként lehetséges tehát a koldulási ipart üzni hatósági engedély és a legkisebb felügyelet nélkül? Azt mi nem értjük. Nem vonjuk ugyan kétségbe ama szomorú helyzetet, mely némely sorsüldözött embertársunkat arra kényszerít, hogy kezébe véve a koldusbotot, házról-házra kilincseljen egy darab kenyérért. Amde nem helyeslünk és megengedhetők nem találjuk azt, hogy egy-egy várost, egy-egy vidéket százával lejjenek meg a koldusok szabadon, minden felügyelet nélkül.

Am kolduljanak azok, a kiket balsorsuk a nyomor végpontjára kergetett; de ezek is csak hatósági engedély és hatósági felügyelet mel-

lett koldulhassanak; ellenben azok, a kik nem kényszerültek a koldulásra, hanem csak munkakerülésből, restségből koldulnak, tudva azt, hogy így könnyebben megélhetnek, mintha terhes munkával keressék mindennapi kenyerüket, — az ily koldulókat a hatóságoknak felügyelet alá kell helyezniök és a munkára szorítani. Ezt czélozza a miniszternek most kiadott szigorú és ismerjük be, igen helyes rendelete, mely meg akarja akadályozni a lakosságnak a jótékonyág örvé alatt való kiszípolozását.

De nem csupán az a rossz oldala van a „szabad” koldulásnak, hogy megszarolja, megszarolja a jószívű lakosságot, hanem az a gyakorta előforduló eset is a „szabad” koldulás eredménye többször, a mely a büntető törvénybe ütközik, s mely bünténynek a neve magyarul: lopás.

Sok ingyenlő csak czégnak használja a koldulást, valóságban azonban lopási szándékkal nyit be minden ajtón, és ott, a hol alkalma nyílik, mit szeme meglát, keze nem hagyja ott. Ez egyik fő oka a sok lopási büntény előfordulásának, ez a „szabad” koldulás.

Tartsák magukat a hatóságok a miniszter rendeletéhez és követeljük a koldusoktól az engedélyt, a ki kiérdemli azt, annak adjanak engedélyt, a ki nem érdemli, azzal bánjanak el szigorúan, s megmentik a társadalmat a zsarolásoktól és gyakorta előforduló lopásoktól.

cs. - s.

A párbaj.

Szomorú jelenség az, hogy manapság a legkisebb félreértések, vagy egyéni képzelt sértetéseket folytán párbajt rendeznek az illetők. Fontoljuk meg jól, mi az a párbaj?

Nem egyéb, mint a társadalomnak igen téves és rossz engedménye a gyilkosságra. Lelöni, karddal összekaszabolni embertársunkat csak azért, mert egyéni büszkeségünk sértette annak egyes, talán meg sem gondolt kifejezése, nem jogosít fel senkit arra, hogy gyilkoljon.

A gyilkost büntető törvénykönyveink halálra, esetleg, az enyhítő körülmények beszámíthatásával, életfogytiglani fegyházzal büntetik és a párbaj büntetett, e „szabadalmazott” gyilkosságot pár havi börtönnel sújtják. Ez sem nem igazságos, sem nem méltányos elégtétel az egyéni sértésért; ott van a bírósági elégtétel, az határozottan a sértés felett. Éz nemcsak igazságos és méltányos, hanem humanisztikus is!

A humanizmus érzelmeitől eltelt józan gondolkodású emberek rég belátták azt, hogy a párbajt, mint „szabadalmazott” gyilkosságot kell tekinteni s ezt el kell törölni a világ szinpadáról.

Meg is indult már egy mozgalom, mely feladatául tűzte maga elé, hogy a párbajokat megszünteti; e mozgalom egyszerre két állam-

ban: és pedig Németországban és Ausztriában kezdődött.

A németországi mozgalom élén Löwenstein Károly herceg áll, aki egy minden tekintetben igen helyes felhívást bocsájtott szét az Német birodalom összes lakóihoz a párbaj megszüntetésének érdekében.

A kibocsájtott felhívásra száz és száz levél érkezett a herceghez, melyeknek aláírói mind kijelentik, hogy a mozgalomhoz hozzájárulnak. Ezen aláírásokból kitűnik az, hogy a mozgalom egyre terjed, és hogy a mozgalom iránti felhívás különösen nagy viszhangot talált az iskolázott egyéneknél.

Löwenstein herceg most a bécsi lapokban következő sorokkal számol be eddigi eljárásáról:

„A párbaj ellen kibocsájtott felhívás nagy számu aláíróinak forró köszönetet mondok aláírásukért és kívánom, hogy Isten ezt a cselekedetet, mint az ő törvénye nagyrabecsülésének jelét gazdagon megjutalmazza. Az aláírásokkal együtt több levél is érkezett s ezekben nem egy érdekes és hasznos megjegyzés van a mozgalom dolgában. Mindezeket a tanácsokat, kívánságokat és megjegyzéseket ki lehet majd nyilvánítani egy gyűlésen, a melyre néhány hét múlva a felhívás összes aláíróit meghívom. A gyűlés helyét és idejét a hírlapokban fogjuk közzétenni. Ezen a gyűlésen választunk egy bizottságot is, a melynek az lesz a feladata, hogy a gyűlés határozatát megvalósítsa s minden olyan lépést megfontoljon és esetleg megtegyen, a mely czélunkat előbbre viszi.

Most pedig a párbaj-kérdés dolgában azokhoz a művelt osztályokhoz tartozó elvtársainkhoz fordulok, a kik a felhívást még eddig nem írták ugyan alá, de egyetértéssel vele. Kérem őket, hogy nyilvánítsák ki egyetértésüket s ha csak lehetséges, jöjjenek el a gyűlésre. Ezt a kérésemet intézem különösen az összes egyetemi tanárokhoz, a birodalmi gyűlés és a német tartományi gyűlés összes tagjaihoz, mert ők különösen hivatva lesznek arra, hogy a mi kívánságainknak és törekvéseinknek sikerét előmozdítsák. E kérését pedig nemcsak a katolikus professzorokhoz és képviselőkhez intézem, hanem mindazokhoz, a kik keresztényi és humanus érzelműknek fogva, a párbajnak ellenségei.

A felhívást eddig 111 nemesember és 536 másféle ember írta alá, a kik csaknem mind az iskolázott emberek körébe tartoznak. Miután az összes aláírók névsora nagyon terjedelmes volna és a nyilvános lapok nem éppen szívesen nyomtatnák le, legközelebb csak annak a 133 jogásznak és 117 orvosnak a nevét fogom közölni, a kik a felhívást aláírták.

Ausztriából nemsokára hasonló nyilatkozatok fognak következni. Franciaországban pedig sok nagy alású katona írta alá a felhívást és ezek csatlakoztak a Franciaország számára alakított bizottsághoz. Löwenstein Károly herceg.”

TÁRZA.

MAGÁNOS PERCEIMBEN . . .

Magános perceimben néha
A temetőre gondolok.
A kik nyugosznak lenn a sírban,
Vajjon egyformán boldogok?

Egyiknek hantja szép, virágos,
A másiknak még hantja síncs,
Egyiknek sírjele korhadó czövek,
A másiké drága piramis.

Egyikre mindennap könnyű hull,
Máskor dudva lepte el:
Ezt durva ronggyal földelték el,
Máson selyem volt a lepel.

Egyik felett órák hosszágig
Zengett a pap dicséretet,
A másiknak tán csak a kántor
Mondott egy rövid éneket.

Egyiket drága gyászruhákkal
Gyászolják a keservek;
A másik felett meg hullattak
Fájó, keserű könyveket.

Hát vajjon ott lenn a sír ölen
Mindegy: Igy, vagy úgy halunk?
Mintha felelnének a holtak:
Egyformán boldogok vagyunk!

Péterfi Gyula.

Örök szenvedés . . .

A megelégedéstől boldogan sétált dolgozószobájában a dusgazdag Pénzvárú bankár. Milliói mellett már csak az volt a vágya, hogy egyetlen leányát grófnévé tegye, — gondolta — ekkor majd a főúri osztály ajtai is megnyílnak előtte.

Elérte célját.
Félórával azelőtt kérte meg gróf Szerődy, leánya kezét s a gróf eltávozásával magával vitte mindkettőjüket „igen” válaszával.
Csöngött. A belépő inasnak büszkén kiállt

oda: „Négy feketét a kocsiába s öt perc múlva álljon.” Örömeben azt sem tudta, mit tegyen. Az elrobogott kocsit után bezárultak a kapuk. Ugyanekkor egy halvány arcú fiatal ember lépett a gazdag Pénzvárú bankár leánya szobájába. Lassan közeledett a gondolatokban elmerült leányhoz.

— Ilona!
A megszóított megrettent, a másik pillanatban már egymás nyakába borultak szóltanul, csak az egymást szerető szívök dobogása hallatszott, könnyeik egybefolytak. Végre a fiatal ember erőt véve magán, kibontakozott az ölelő karokból s a fájdalomtól reszkető hangon kérdezte: „Menyasszony vagy?”
— Ne itélj el! Hisz jól tudod, hogy atyám kényszerít, az ő nagyravágó terveinek vagyok áldozata. Én csak téged szeretlek.
Leültek a díványra egymás mellé.

— Menj csak, menj! Légy eszköz atyád kezeibe s légy neje a gyűlöltnek. Én eltávozom e helyről s majd ha ajkad az oltár előtt a hűségküre nyílni meg, akkor fogom én eltemetni boldogságomat.

A leány kendővel takarta el szemét, hogy bánatszántotta lelkeinek fájdalomtermő talaján fogant sűrűn omló forró könnyeit letörölje.

— Ne beszélj így! Hisz szívem, lelkem a tied. Ölj meg. Vedd e nyomorult létet, mely nálad nélkül ugyanis csak teher. Hadd szűnjék meg dobogni e szegény szív és én boldogan, nevedet hangoztatva halok meg.
A bankár visszatért. Különs sejtelmek által vezettetve, egyenesen leánya szobájának tart. Idegesen felirantja az ajtót s ott találja egyik hivatalnokát.

Nem titok elrejtés s nem is újság, amit lát. Hisz leánya rég bevallotta előtte Torday iránti szerelmét, de a nagyravágó, büszke apa hidegen elutasítá a kérését.

Dühtől reszketve kiáltá: „Bizalmammal visszált naplopó, ki csak főnöke távozását lesi. E perctől el van bocsátva!”

Az ifjú büszkén gyengenedett, megvető pillantást vetett az apára és szó nélkül távozott. Hová lett? Merre ment? Senki nem tudta. A kétségbeesett boldogtalan leány atyja lábaihoz veté magát, összekulcsolt kezekkel kérte: „Atyám! Irgalmaz neki. Ne üzd el tőlem. Ne öld meg egyetlen gyermeked!”

— Gróf Szerődy nyerve kell lenned. Ez utolsó szavam. És a szivtelen apa ott hagyta kinokban vergődő gyermekét.
Ilona kis asztalkájához vándorolt, melyen az üdvözítő elefántcsontból készült feszülete állott. Letérdelt elébe, összekulcsolta két fehér kezét, sápadt arczat a feszület felé fordítá s könyvvel telt szép szemével esdőleg tekintett a feszületre. Szintelen ajkai mozogtak, de a panasza hang, a fohász csak egy fájdalmas sóhajban szállott föl. Ereje elhagyta. Összerokadt.

Tíz hónap telt el az utóbb történt események óta.

Szerőd község egyik legszebb házának utczára nyíló ablakában, kezébe hajtva tejét, ül egy szép asszony. Arczáról a titkos bánat, szeméből a boldogtalanság olvasható le. Mely gondolataiból egy szembe jövő kocsi zöreje ébreszté fel.

A kocsiiban ülő önkéntelenül is szemügyre véve, észreveszi, hogy az érkező is érdeklődés-tel tekint fel hozzá. A kocsi közeledik. Keblökben különös érzés támad. Most tekintetök találkozik és Szerődy grófné egy nevet mond ki suttogva és görcsösen szívéhez kap. A másik pillanatban már előtte áll az — ifjú utas. A grófné fehér szenvedő arczára a váratlan viszontlátás örömei rózsát festettek, örömkönyvei megerednek s némán nyújtja kezét az érkező ifjunak.

— Ilona! Boldogságom, reménységem elvesztett csillaga! s a felé nyújtott reszkető kis kezét csöközönnel borítja.

Az ifjú utas erőt vesz magán, eszébe jut, hogy nem Ilonája, hanem gróf Szerődy előtti áll! És a két szerencsétlen nem borul egymás keblére, hogy az ott tatóngó fájó seb kinyílt enyhítsek, hogy sajtó szökönek a boldogsághoz vezető utat megtalálják, hogy szenvedő lelkeket megfüröszsék a boldogság tengerének lágyan hullámzó habjai között.

A csök tüze villámként járja át minden tagját a grófnének s önfelédten susogja: „Béla! Isten hozott.” A kiirhatatlan szerelem egész világát foglalja magában e pár szó!

Oly sok mondani valójuk lenne s nem tudják, hol kezdjék. Végre a grófné kérdezi: „Hol járt itt s mit keres itt a mi szerény falunkban?”

— Járom tíz hónap óta folyton, keresem azt, mi számomra örökre elvesztett. E falutól tovább azonban nem megyek, itt, egy szerény kunyhóban óhajtok megpihenni fájdalommal.
— Szegény barátom! Hát még mindig szenved?

Az ifjunak keserű mosoly jelent meg ajkán s felelé:

— Lehet-e nem szenvedni, mikor fájó sebet hordunk keblünkben, a gyógyulás reménye nélkül?

Tudta. Érezte ezt a grófné is és bizonyították a szemében ismét megjelenő könnyek.

— Látja barátom, én igyekeztem sorsomban megnyugodni. Jegyváltásunk előtti napon kitártam keblemet férjem előtt, megmondtam, hogy csak az atyai kényszernek engedve leszek neje szeretni sosem fogom. Vissza akart lépni; a feltűnés elkerülése végett a jegyváltásnak már meg kellett lennie. Időközben a maga titokzatos eltűnéséről különféle hírek érkeztek, végre is azt hitte, maga valahol el-emésztette magát s így ha nevével leszek — idővel, látva az ő gyöngédségét, szerelmét, — megváltozom és ő benne fogom keresni azt, mit magában elvesztettem. Csálódott; megbecsülöm ugyan, de hidegbarátságánál egyebet

Iparosok és munkások érdeke.

Iparművészeti kiállítás. A Magyar Iparművészeti Társulat, mint minden esztendőben, úgy az idén is rendez karácsonyi kiállítást, hogy a hazai iparművészetnek fejlődését a magyar közönségnek bemutathassa, valamint, hogy művészi iparosainknak alkalmat adjon kiválóbb munkáik értékesítésére. Ez évben az eddigiekénél is nagyobb arányú kiállítást rendez a társulat, minthogy az Országos Iparművészeti Múzeum igazgatósága az erre való megfelelő helyet rendelkezésére bocsátotta. Az odaitelendő különféle kiegészítések mellett a kiállítás leendő nagyobb arányú vásárlásról is biztosítja a társulat a kiállítókat. A király részéről ugyanis nagy összegű vétel várható, továbbá a közoktatásiügyi miniszter a múzeumok számára jelentékeny beszerzést fog tenni, a társulat pedig máris 2000 koronát iránzott elő a tagjai között rendezendő sorsjáték nyereségétárgyainak megvásárlására. A társulat különös súlyt vet arra, hogy a kiállításra kerülő munkák eredeti jó tervrajzok után készüljenek és a jelenkori ízlésnek megfelelőek legyenek. Sablonos munkák vagy meglévő dolgoknak utánzatai eleve ki vannak zárva. A kiállítást november elsején nyitják meg és ezért szükséges, hogy a kiállítóknak kész tárgyaikat legkésőbb október 15-ig beszállítsák.

A béresgyerekek, mint iparosművészek. A makói kiállításon szerényen huzódott meg néhány tenyérvényi helyen Nacsai Illés, 13 éves béresgyerek kiállítása. Mezőgazdasági eszközök voltak azok parányi alakban. Kocsi, eke, velőgép, borona stb. A parányi tárgyak nem kerültek el Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter figyelmét, a ki azonnal látta az ügyes apróságok készítőjében a tehetséget s mindjárt tudakozódott is a sorsa után. A 13 esztendő béresgyerekek földhöz ragadt mezei munkás gyermeke s a szülei oly szegények, hogy még a népsikolát sem tudták kijárni vele, bár a nagytehetségű fiu nagyon szeretett volna tanulni. Nagy az öröm most a szegény munkáscsaládban, hogy tudomásukra jutott, hogy Hegedűs Sándor miniszter támogatását helyezte kérésükre, a tehetséges béresgyerekek kiképzésére.

Hogy írjunk az üvegre és porcellánra? Legalkalmasabb e célra az alumínium. Az alumínium-pálcácskával általában minden kovavas tartalmú anyagra fémfényű vonást lehet huzni, a mit sem dörzsöléssel, sem vizes spongyával letörölni nem lehet. Ha azonban koncentrált sósavval mossuk, akkor a fémfény eltűnik, de az irás vonásai a kovavartartalmú anyag fölületén megmaradnak, mintha be lenne nének vésvé. Ezért valószínű, hogy a puha fém a kemény kovasavba beemelődik. Magnézium, kalcium és zink hasonló magaviseletet mutat a kovasavas anyaggal szemben; ajánlatosabb az alumínium használatára, mert ez kevésbé oxidálódik. Az alumínium-pálcácskák jó eszközül szolgálnak arra, hogy a gyémántot megkülönböztethessük a kovavartartalmú hegyi kristályoktól és az üveghamisításoktól.

sohsem fogok iránta érezni. Szerelme nagyon tehertemre van s gyöngédsége untat. Sajnálom is, mert viszonzatlan szerelme fájdalmat okoz szívemnek. Szüved, tőr, szó nélkül. Legyen most ennyi elég. Én elkészitem ferjemet az ön látogatására, azt sem hallgatva el, hogy egyszer már itt volt. Isten vele.

A gróf, vadászfegyverével vállán, akkor lépett be az udvar kapuján, mikor az ifjú Torday kocsijából kiugorva rohant fel. A mint a gróf fölismeré, kegyetlen gondolat cikázott át agyán, felkapta gyilkos rejtő fegyverét, de mire valba szoríthatta — a „cél” eltűnt. Egy pillanatra megállt s aztán haladt a mitsem sejtő ifjú után. Akkor ért az udvarra nyíló nyitott ablakhoz, mikor felesége az első szót mondta ki. Mintha hideg tört mártottak volna szívébe, úgy érinté az a szó: „Béla! Isten hozott.” Nem ment egy tapodtat sem tovább. Végig hallgatva mindent, meggyőződött arról, hogy a találkozás véletlen és hogy ő két egymást szerető lény boldogságának áll utjában. Csak akkor tűnt el már, mikor az ifjú nejtől bucsút vett s távozott. Bezárkózott dolgozószobájába — terveivel készen volt. Este, midőn a vacsoránál megjelent, szokatlanul hallgatag és sápadt volt. Nem evett semmit, csak nézte azt az ajkát, mely nem mosolygott reá, mely nem csókolta meg soha. Főállott, megcsókolta nevének kezét s betekintett annak szép szeméibe. E tekintetet oly különösnek találta a grófnő s valami megmagyarázhatatlan nyugtalanság vett rája erőt.

A gróf megért becsukta ajtaját. Hideg nyugalmával ült íróasztalához, irt egész éjjel... Reggel 9 órakor azzal a megbízással küldte a vendéglőbe inasát, hogy a méltóságos asszony nevében kérje ide rögtön Torday urat. Hét perc múlva itt kell lennie. Kitétte óráját az asztalra s számolta a perceket. Most két kisebb levelet tett az óra mellé, majd egy nagyobb s végül egy töltött revolvert. Még három perc... Benyul zsebébe, kiveszi a

Mezőgazdaság.

Pinczemeszteri tanfolyam. Darányi földmívelési miniszter, tárczája költségvetésének legutóbbi képviselőházi tárgyalásakor tudat adta, hogy a helyes borkezelés ismereteinek terjesztésére pinczemeszteri kurzusokat rendeztet. Eleinte a vinczellér-iskolákkal kapcsolatban terveztek e kurzusokat, de mert ekként a pinczemeszterek nagyon egyoldalú, csak egy borvidék borainak kezelését sajátíthatták volna el, úgy oldották meg a dolgot, hogy Budafokon pinczét bérletek, melybe összegyűjtötték a vinczellér-képzőben termelt különféle borokat, hogy az itt kiképzett pinczemeszterek az összes borfajták kezelését megtanulják. A kurzusra a vinczellér-képzőt végzett növendékeket veszik föl, egyelőre tíz hallgatót, de jövőre a számot már megkétszerezik. A tanfolyam szeptember 15-én kezdődik s egy évig tart. Ez idő alatt a borkezeléshez szükséges technikai alapismereteket programját már megállapították. Augustus 25-én délelőtt 11 órakor nyitja meg a kiállítást Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter; délben félegy órakor fogadják Hegedűs Sándor és Lukács László miniszterek a küldöttséget. 2 órakor ebéd a városi vigadó dísztermében, délután kirándulás Nagy-Booskóra és az ottani vegyipari gyártelep megtekintése. Este báró Roszner Ervin főispán és neje vacsorát ad a vendégek tiszteletére. Augustus 26-án reggel 8 órakor a szlatinai sóbányák megtekintése következik; onnan visszajövet, 9 órakor érkezik lesz a vármegyeházán a házipar fejlesztése ügyében. Délben fél 12 órakor a miniszterek elutaznak. Szeptember 1-én a kiállítást berekesztik.

A máramarosszigeti kiállítás. A máramarosszigeti házipari és mezőgazdasági kiállítás ünnepes megnyitási ceremóniát programját már megállapították. Augustus 25-én délelőtt 11 órakor nyitja meg a kiállítást Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter; délben félegy órakor fogadják Hegedűs Sándor és Lukács László miniszterek a küldöttséget. 2 órakor ebéd a városi vigadó dísztermében, délután kirándulás Nagy-Booskóra és az ottani vegyipari gyártelep megtekintése. Este báró Roszner Ervin főispán és neje vacsorát ad a vendégek tiszteletére. Augustus 26-án reggel 8 órakor a szlatinai sóbányák megtekintése következik; onnan visszajövet, 9 órakor érkezik lesz a vármegyeházán a házipar fejlesztése ügyében. Délben fél 12 órakor a miniszterek elutaznak. Szeptember 1-én a kiállítást berekesztik.

A világ széntermelése a múlt évben, az angol kereskedelmi miniszterium most közétett hivatalos jelentése szerint, 650 millió tonnára rugott. Ebből az Egyesült-Államokra 245 millió, Angliára 225 millió, Németországra 109 millió, Franciaországra 32 $\frac{1}{2}$ millió, Belgiumra 23 millió tonna esik. Ezek a fő széntermelő államok. Az említett államokban a termelés az előző évvel szemben mindenütt növekedett és pedig az Egyesült-Államokban 10 millió, Angliában 5 millió, Németországban 8 millió, Franciaországban egynegyed millió és Belgiumban 1 millió tonnával. A szén ára 1900-ban aránytalanul nagy volt.

Amerika mezőgazdasági kivitele. A washingtoni mezőgazdasági miniszterium statisztikai osztályának most megjelent kimutatása szerint az Unió mezőgazdasági terményeinek kivitele pénzértékben 1900-ban országok szerint kitett millió dollárokbán: Nagy-Britanniába 408, Németországba 134, Németalföldre 52, Franciaországba 45, Belgiumba 33, Olaszországba 24, Japánba 15, Kubába 14, Spanyol-

tárczájában lévő fényképet. Hosszan elnézi, keserű mosoly vonul el ajakán, két könnyesepp gördül ki szeméből s a képet ajkához emeli. Még egy perc... Fölveszi a revolvert, kinyitja az ajtót és vissza megy az asztalhoz. Még egy pillantást, még egy csókot vet a kezében lévő drága fényképre... léptek közelednek... még egy csók, egy nevet susognak ajkai. Szívének szegszí a gyilkos fegyvert. „Legyetek boldogok!” egy nyomás és a golyó testébe furódik.

A grófné és Torday egymásután rohantak a lövés irányába. Szőnyegen találtak vérebe fekvő a gróft. Torday orvosért küldött, a másik percében már a gróf sebtét köztöte.

A szegény asszony ráborult a hidegű gróf testére s először életében csókjaival borította. Megérkezik az orvos, megvizsgálja a sebet, kijelenti, hogy mentésig nincs. A grófnak mosoly játszik színtelen ajakán. Irt feleségének s Tordaynak. Megfogja kezeit, egymásba teszi s szakgatótt hangon alig halhatóan susogja: „Engedjete meg! Legyetek boldogok.” Visszahanyatlott és nemes lelke egy boldogabb hazába költözött.

Tíz hónap telt el azóta, csendes boldogságban. A sors azonban megirigyelte az örömtelt napokat. A grófné és Torday ép most jöttek elő a gróf sírjához s a grófnő, a mint leszállt kocsijáról, érezte közeledni azon pillanatot, melyben szerelmük gyümölcsének életet ad...

Hiába volt az előkészület, hiába a segítségnyújtás, az anyának életébe került. A fiatal ember örjítő fájdalmában ráborult a holttestre s követ indító szavakkal kérte: „Csak még egyszer nézz reám, csak egyszer mondd, hogy szeretlek!” És midőn eldobni akarva magától az utált életet — kicsavarták kezéből a fegyvert s hagyták kinlódni tovább! **Hery Gyula.**

országba 10 és fél és angol Afrikába szintén tíz és fél. Magyarország és Ausztria azok között az államok között van, melyeknek mezőgazdasági behozatala az Egyesült-Államokban nem éri el a 10 millió dollárt.

Sokféle.

Királyunk elleni anarchistát fogtak el a Székelyföldön. A csikszentmihályi csendőrség figyelmessé lett a minap egy rendkívül gyanusan viselkedő utasra, a ki a vasuti állomáson időzött. Igazolásra szólították föl s akkor meglepő büntervezet derült ki. Az idegen utas olasz munkás, **Maruzi Péter** a neve s **Umberto király gyilkosának a sógora.** Megvallotta, hogy Bécsbe akart utazni, hogy **Ferenc József királyt meggyilkolja.** Az idegennel több gyanus levelet és iratokat találtak. Természetesen azonnal letartóztatták a veszedelmes embert s a csikszentmihályi ügyészség utasítására tegnapelőtt átszállították a marosvásárhelyi törvényszékre, mint a melyhez a felségvértési ügyek tartoznak. Az elfogott anarchistának, úgy látszik, nincs helyén az esze. Rettenetes szándékát őszintén megvallotta. Az ügyészség energikusan folytatja a vizsgálatot, de ezideig még csak a felségvértés büntetését tudta megállapítani.

A német császár és a borbélyja. Berlinben most a következő adomát beszélnek. mely állítólag a német császár és borbélyja között történt. A német császár borbélyja nagyon pontatlan volt. Egy ideig a császár nyugodtan tűrte. Végre megunta a dolgot és gyengéd figyelmeztetésül a borbélynak arányórát adott. De ez sem használta s egy szép napon a császár és borbélyja között a következő párbeszéd folyt le: „Még van még magának az óra, amelyet ajándékoztam?” „Igen, felség, itt van.” „Úgy látszik, rosszul jár, itt van egy másik”, — szölet a császár s a megrémült borbélynak egy nikkorát nyújtott át, melynek értéke legfeljebb öt márká.

A tudomány vértanuja. Tavaly szeptember 25-én meghalt Kuba szigetén **Lascar Vilmos dr.** orvos, egyik tagja annak az amerikai orvosokból alakult bizottságnak, a mely néhány év előtt a sárgaláz okait kutatta. A bizottság hosszas kutatás és vizsgálódás után megállapította, hogy a moszkító fajhoz tartozó légy csípése következtében is terjed a sárgaláz, épp úgy, mint a malária. Csak hogy ezt az eredményt kísérlet útján lehetett csak megállapítani s az orvosok idegen emberrel nem merték kísérletezni. **Lascar dr.** erre kijelentette, hogy a tudomány érdekében készségesen aláveti magát a veszedelmes kísérletnek. Megcsipette magát egy moszkító-légygyel, s a kísérlet bevált, mert **Lascar dr.** megkapta a sárgaláz, de bele is halt a szörnyű betegségbe.

Léghajósok kénkedéssel gyanusítva. Három Bajorországból Franciaországba léghajón utazott egyént, midőn a francia területen leszállt léghajójuk, a rendőrség azon gyanuból, hogy német kémek, letartóztatta, s csak nagy ügygyel-bajjal tudták beigazolni, hogy ők csak tanulmányozzák a léghajózást és soha semmi államnak kémei nem voltak és nem lesznek soha. A három utasnak e kitérmetlen kalandját, az utasok egyike: **Ziegler** augsburgi gépgyáros következőleg adja elő: „Én és két barátom, **Holczhauser** gépgyáros és **Scherrie** mérnök július 30-án este kilenc órakor szálltunk föl Augsburgban, Riedinger-féle kitűnő léghajónkkal. Mérsékelt magasságban délnyugati irányban haladtunk. El voltunk látva tudományos felszereléssel s utközben hasznos följegyzéseket csináltunk. A holdvilágos éjszakában tíz kilométernyi területet jól beláthattunk. Éjfél után háromnegyed egykor Berkheim fölött átrepültünk a württembergi határon; 2 óra 55 perczkor megpillantottuk a bodeni tavat; 3 óra 50 perczkor hajnalban már Svájc fölött lebegtünk. Ezer-negyszáz méternyi magasságban a lautenburgi katonai gyakorlóter fölött repültünk, a mikor a katonák megpillantották léghajónkat. A parancsnokló tiszt háromszoros hurrát vezényelt. Ezt az ovációt azzal köszöntük meg, hogy ledobtunk egy kis kekféher lobogót. Bazelnél sűrű felhőbe kerültünk, s nem láttunk semmit. Reggel erős forgószélbe jutottunk, a mely alaposan megtánczoltatta léghajónkat s fölhajtott bennünket 1980 méter magasságba. Egy órával később kiderült az idő, megláttuk Belfort határszéli francia várost. Kilenc órakor erős zápor szakadt a nyakunkba, a melyben nem haladhattunk tovább, bár még megvolt a ballasztunk fele s az eső nélkül estig is a levegőben maradhattunk volna. Jura departementben **Arbois** francia városka mellett baj nőttünk, nem adtak. Végre megfogadtunk egy kocsi, a melyre rátettük a ballont és a műszereket, aztán a három kilométernyire levő városba hajtottunk. Egyik szálló kocsiján rögtön kimentünk a pályaudvarra, hogy tudakozódjunk a léghajó elszállítása dolgában. A pályaudvaron

már rengeteg ellenséges néptömeg vett körül bennünket s észrevettük, hogy rendőri felügyelet alatt vagyunk. A mikor újra föl akartunk ülni a szálló kocsijára, tudatták velünk, hogy a kocsi a rajtalevő műszerekkel és jegyzeteinkkel lefoglalta a rendőrség s mint bünyelet az államügyészségre szállították. Visszatértünk a hotelbe, a hol egy rendőri őrizet minket. Később föl-szóltítottak bennünket, hogy azonnal jelenjünk meg az államügyésznél. Az egész város talpon volt s mint német kémeket, elkísérték lennünket a városházára. Ott megkezdődött a kihallgatásunk, a mely másfélóra hosszáig tartott. Az államügyész arról kérdezősködött, hogy miképpen jutottunk éppen Franciaországba s miért jöttünk francia földre és hogy utközben csináltunk-e fotografikus föltételeket. Kijelentettük, hogy akarunkon kívül a szél hajtott bennünket a francia földre s hogy nem használtuk a fotografáló gépet. Az államügyész erről személyesen is meggyőződött, mert szétszedte a masinát s még a sötétkamrába is belekukkantott. Előbb engemet helyeztet szabaddá és Holzhausert, déli egy órakor pedig Scherriet is elbocsátotta. Délután négy órakor elutaztunk Arboisból. A lakosság, miután kiderült, hogy nem vagyunk kémek, barátságosan viselkedett s a pályaudvaron a tömeg bucsút integetett a kezével.

Párbaj egy önkéntes és egy ezredes között. A pozsonyi katonai körökben sokat beszélnek most egy kinos ügyről, melynek az őszszel esetleg még következményei is lesznek. Egy gyakorlat alkalmával egy ezredes arcúl ütött egy bécsi önkéntest. Az esetről különböző verziók vannak forgalomban. Azt beszélnek, hogy az önkéntes, akinek nagyon makacsodó lovat adtak, nem akart erre a paripára ráülni. Az ezredes emiatt felelősségre vonta az önkéntest, aki nagyon hevesen fakadt ki ama bánásmód ellen, melyben része van. A fiatal ember oly tisztelendőül viselkedett, hogy az ezredes elragadta a harag és arcúl ütötte az önkéntest, aki egy előkelő bécsi család tagja. A megbántott önkéntes először provokálni akarta főlebbvalóját. A hadtestparancsnokság úgy döntött, hogy az ezredes nem tartozik az önkéntesnek a rajta elkövetett tettségessé miatt elégtételt adni, mert az önkéntes, mint káplár, a legénység állományához tartozik. Az ezredes azonban másképp gondolkozott s mint lovagias ember mégis elégtételt adott az önkéntesnek. **Dillmann** Oszkár tüzérezredes és **Haszlinger** tüzérezredes pénteken súlyos föltételi kardpárbajt vívtak. Az önkéntes a fején súlyosan megsebesült.

Pénz és piac.

Sertésvásár. A forgalom elég nagy volt. A hizott sertések közül, a magyar öreg sertés páronként 400 kilogr. súlyon felül 0.80—0.82 filléren kelt el. **Fiatál nehéz** 320 klgmron felül 87—88 filléren fizettetett. **Sertéslétszám.** 47.195 darab, felhajtott 179 db., elszállított 434 és a hét végén a létszám kitett: 46,900 darabot.

A közös függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság Bécsben, 1901. évi augusztus hó 5-én tartott 58-dik ülésében, az államjegyek forgalmi összegét 1901. évi július hó végével következőnek találta: 5 frtos államjegyekben 110,616.150 frt — kr., 50 frtos államjegyekben 1,383.850 frt — kr., Összesen 112,000,000 frt, mely összeg az 1899. évi XXXI. t.-czikk értelmében közös költségen váltandó be. Az államjegyek forgalmába folyó évi július hóban semmi változás nem történt.

Pályázatok. A margittai járásbírósnál irnoki állásra négy hét alatt; — a fogarasi járásbírósnál irnoki állásra szeptember 4-ig; — a terezováci sóhivatalnál sóhordói állásra augusztus 31-ig; — az eszaki adóhivatalnál adóútszó állásra két hét alatt; — a budapesti törvényszéknél irnoki állásra négy hét alatt; — a medgyesi járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt; — a lugosi pénzügyigazgatóságnál végrehajtói állásra két hét alatt; — a szentesi járásbírósnál hivatalszolgái állásra két hét alatt; — a szegedi pénzügyigazgatóságnál több pénzügyiöri vizgatói állásra szeptember 15-ig; — a zágrábi adóhivatalnál adóútszó állásra két hét alatt; — a margittai járásbírósnál járásbírói állásra két hét alatt; — Zenta városnál tisztí főorvosi állásra négy hét alatt; — az élesdi járásbírósnál albirói állásra két hét alatt; — a bácskai járásbírósnál irnoki állásra négy hét alatt; — a técsői járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt; — a hosszúaszi járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra két hét alatt; — a veszpremi pénzügyigazgatóságnál egy pénzügyiöri fővizgatói és több pénzügyiöri vizgatói állásra szeptember 30-ig lehet a folyamodásokat benyújtani.

Termény-árak. A **határidőüzlet** kissé lanyhán kezdődött; de később javult; a **készáru üzlet** igen élénk volt. Eladatott összesen 18000 m. m. buza.

A terménytözsdei árjegyzések a következők: **Buza** 78 klg. súlyu 8.20 koronán kelt el. **Ross** 8 koronán adatott és vétetett. **Arpa** 6 korona áron fizettetett. **Zab** 6.40 koronát ért el. **Tengeri** 5.18 koronán lett fizetve. **Repcze** 13.10 koronán vásároltatt. **Sertés zsír** 47 $\frac{1}{2}$ k. 50 kilonként. **Nyers szesz** 46 kor. és 46.5 koronával lett fizetve.

25⁰/₁₀₀-kal olcsóbban

minden külföldi gyártmánynál eladok

férfi és fiuruhákat

saját készítmény a legjobb szövetekből és minden választékban

Keller B. Lipót

Budapest, Kerepesi-út 13. sz.

Mérték után is.

Denker József

női szabászati műterme

Budapest, Kerepesi-út 65.

Szabászati tanintézetében

minden női ruha a legrovidebb idő alatt a legdivatosabb és a legjutányosabban készül.

Szabászathoz

a legrovidebb idő alatt alapos oktatást ad.

Ajánlja magát az előkelő közönség figyelmébe. Levélbeli megkeresésre rögtön válaszolok.

A t. uri közönség

bécses figyelmét felhívom a nálam 48 óra alatt készítenő legdivatosabb

angol szabású férfiföltönyökre.

Megrendeléseknél elegendő a nadrág hossza és a kabát hossza és bőségének megjelölése. Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Pechner Vilmos

angol férfi-szabó

Budapest, VIII. Ujvársár-tér 3. sz.

Az egészség a fő!

melyet csakis kellő szellőztetés által érhetünk el.

A **Beck Károly**-féle **ujjonnan feltalált és szabadalmazott**

ablak - szellőztető - készülék

magyar gyártmány, a mely felülmulja az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőztetőket úgy czélszerűsége, jóságára és olcsóságára.

Bármilyen ablakra alkalmazható.

Egészségügyi szempontból 45% nyitás által légvonat kizárva.

Több mint 3000 drb van már használatban.

Számtalan elismerő levél nyilatkozza a közönség megaláztatását.

Ablak-szellőztők 7 kor 60 fill.-től feljebb.

Költségvetések ingyen és bérmentve.

Mérték vétele végett sziveskedjék a céghez fordulni.

Ablak-szellőztető készülékeim használatban vannak a következő nevezetesebb helyeken:

Budapest, Nemzeti Kaszinó, Kossuth Lajos-utca. — Kereskedelmi Miniszterium, Budán. — Ev. főgymnázium, Deák-tér. — Magy. kir. Ludovika. — Állami elemi iskola Kispeszt, s több fővárosi és vidéki kórházban és iskolában kitünőnek bizonyult.

Tisztelettel

BECK KÁROLY

a szabadalmazott ablak-szellőztető készítője és lakatos.

Mindenemü épület- és műlakatos munkát készítenek a legjobb kivitelben.

Megrendelések úgy Budapesten, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

KUNZ JOZSEF és TÁRSA

cs. és kir. udvari szállítók

BUDAPESTEN, V., ERZSÉBET-TÉR.

Saját gyártmányu kész fehérműek.

THÉK ENDRE egyedül szabadalmazott **magyar zongora-gyára**

Budapest, üllői-ut 66. szám.

Fiók-raktárak: Szegeden, Aradon, Temesvárt, Kassán, Miskolczon, Nagyváradon, Kolozsvárt, Győrött, Baján, stb.

Zongoragyáram a legjobb bel- és külföldi erőkkel rendelkezik és az egyetlen magyar vállalat, a mely önállóan készít zongorákat. Ennek a magyar iparágak életképessége már most is kiállja a versenyt a külföld legjobb gyáraival, sőt legújabb vívmányainál fogva, egyes alkatrészeivel felül is mulja ezeket. Ilyenek a szabadalmazott alumíniumkeretek, a melyek által és zongoráimnak még sok más előnye által a hangnak páratlan dallamossága és szép tömörsége éretik el, amint ezt legkiválóbb zenetanáraink elismerték.

Zongoráim, azonkívül, hogy egyenlő értékűek a legjobb és leghíresebb készítményekkel, az árak tekintetében is versenyképesek, noha nem akarok versenyezni azokkal a legolcsóbb, sejtjes gyártmányokkal, a melyekkel a hazai piacot a külföldről elárasztják. Főraktáramon és fiókraktáiraiban is mindig a legnagyobb választék van készletben, hogy a közönség meggyőződést szerezhessen arról, hogy a magyar ipar képes versenyezni bármely szolid iparral, különösen ha arról van szó, hogy a jót a művészi széppel egyesítsük. Mindezeknél fogva gyártmányaimat a t. magyar közönség jóindulata méltánylásába ajánlom.

THÉK ENDRE, Budapest, üllői-ut 66. szám.

Pásztor Zs. uri- és női cipész-mester

Budapest, VIII. Kerepesi-ut 57. sz.

a Welkerle kávéházzal szemben.

Készít mindennemü

uri, női és gyermek - cipőket.

Javítások a legolcsóbb áron készíttetnek.

GANZ és TÁRSA

VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPEST és LEOBERSDORFBAN Bécs mellett.

Ajánlanak: Hengerszkeket kéregöntetü hengerekkel, mind a magas malmászathoz, mind pedig a parasztra örléshez, a legnagyobb, valamint a legkisebb malmokhoz.

Fűcsiszolóshoz, papír- és celuloza-gyártáshoz való gépek.

Forgó petroleum- és gőzekék, turbínák. **Elektromos világítás** és erőátvitel egyirányu, váltakozó és forgó árammal dynamógepek, motorok, elektromos banyaberendezések, felhúzó stb.

Városi irodánk a Kossuth Lajos-utczában 18. sz. a., a hol mindig tartjuk dus választékát a világító testeknek legkülönbözőbb kivitelben és stílusban; ugyanottan megtekinthetők saját rendszerü elektromos, gáz- és petroleum-motoraink és dynamógepeink.

Vasuti és bányászati waggonok, gáz- és petroleum-motorok. Vas-, fém- és aczél-öntésx.

Rotatios dynamometerek és frictios kapcsolások.

„MAGYAR KURIR“

központilag szerkesztett vidéki hirlapok

kiadóvállalata.

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal:

==== BUDAPEST, VII. kerület, Ilka-utca 31. szám. ====

Kiadó: Nagydai Kultsár Béla.

Kiadóhivatali intéző: Tóth Imre.

Hirdetések és közlemények elfogadtatnak az összes hazai és külföldi lapok számára.

==== **Betöltendő állások.** ====

A „MAGYAR KURIR“ ujságkiadó-vállalat

központilag szerkesztett alábbi hirlapjaihoz

szerkesztőségi és kiadóhivatali tisztviselő kerestetik.

Abauj-Szántó. — Szikszó. — Maros-Ujvár. — Vizakna. — Elek. — Pécska. — Világos. — Trsztena. — Titel. — O-Kanizsa. — Német-Palánka. — Hódság. — Dárda. — Körmöczbánya. — Verebély. — Gyoma. — Bilke. — Naszód. — Belényes. — Derecske. — Margitta. — Tenke. — Mező-Csát. — Diósgyőr-Miskolcz. — Sajó-Szent Péter. — Hosszúfalu. — Mező-Kovács-háza. — Gyergyó-Tölgyes. — Csik-Tusnád. — Dorosma — Mindszent. — Muzsla. — Vaál. — Fogaras. — Nagy-rócze. — Dobsina. — Győr-Szent-Márton. — Győrsziget — Téth-Szentkút. — Kovászna. — Heves. — Szob. — Algyógy. — Vajda-Hunyad. — Jász-Ápáti. — Tisza-Földvár. — Kunhegyes. — Tisza-Roff. — Török-Szent-Miklós. — Erzsébetváros. — Bánffy-Hunyad. — Nagy-Igmánd. — Gúta. — Perbete. — Német-Bogán. — Orsova. — Rózsahegy. — Huszt. — Körösmező. — Rahó. — Téesó. — Nezsider. — Medgyes. — Szent-Ágota. — Salgó-Tarján. — Szécsény. — Galgócz. — Vág-Ujhely. — Ócsa. — Duna-Vecse. — Kalocsa. — Duna-Szerdahely. — Somorja. — Bazin. — Malaczká. — Kis-Szeben. — Nagy-Atád. — Lengyeltóti. — Csepreg. — Nagy-Márton. — Tisza-Polgár. — Nyir-Bátor. — Fehér-Gyarmat. — Máté-Szalka. — Szinyér-Váralja. — Nagy-Szeben. — Lőcse. — Tasnád. — Vinga. — Paks. — Gyöng. — Bonyhád. — Maros-Ludas. — Billéd. — Török-Kanizsa. — Zsombolya. — Illava. — Ruttká. — Székely-Keresztur. — Halmi. — Szobráncz. — Felső-Vasvár. — Zircz. — Perlak. — Király-Helmecz. — Gálszécs. — Tokaj.

Laptulajdonos: A „Magyar Kurir“ ujságvállalat.

Hirdetéseket

elfogad és

jutányosan számít a kiadóhivatal.

Apró hirdetések.

A ki valamit adni, vagy venni, bérbeadni, vagy bérbevenni akar, a ki munkát keres, vagy kínál, **sikerrel használja** lapunk kishirdetési rovatát, a melyben **egy szó közlése csak 4 fillér.**

Helybeli kereskedőink és iparosaink

mindenkor haszonnal hirdetik lapunkban

==== **szezon-czikkeiket,** ====

a melyeknél gyors kelendőségre van szükség.

Lapunk Budapesti képviselősege:

VII., Ilka-utca 31. szám,

a „MAGYAR KURIR“ ujságkiadó-vállalata.